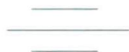

20. Mennyi a $\sqrt{11-6\sqrt{2}} + \sqrt{11+6\sqrt{2}}$ összeg pontos értéke?

- (A) 6 (B) $2\sqrt{11}$ (C) 10 (D) 22

IRODALOM

[1] Vármonostory Endre: Beszámoló a Szendrei János Matematika Versenyről, Módszertani Közlemények, 2011/1.

ÁCS KATALIN

tanár

Egry József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Keszthely

A Balaton szerelmese: Egry József (Ünnepi műsor)

Iskolánkban minden évben megemlékezünk Egry Józsefről, hiszen ő intézményünk névadója. Ebben az évben, június 19-én lesz a festő halálának 60. évfordulója, így még aktuálisabb ez az emlékműsor.

Első kép: Múzeumi kiállítóterem (a színpad hátterében, a térben pedig paravánokon) rögtönzött kiállítás Egry József műveiből. A képek lehetnek poszterek vagy a tanulók által másolt Egry festmények.

Néhány „látogató” a képeket nézegeti.

Zene: Chopin: Ballade (zongorán)

Múzeumigazgató: Szeretettel köszöntöm kedves vendégeinket! Egry József magánkézben levő festményeiből állítottuk össze kiállításunkat. Sok olyan művet is sikerült megszereznünk, amelyeket eddig még nem láthatott a nagyközönség.

Felkérem Tóth Márton festőművészt, nyissa meg a tárlatot!

Tóth: Vannak mágikus tájak, hegyek és széles víztükrök, amelyek képzeletünkben azonosulnak az ott élt neves művészekkel. A környezet szelleme hat az alkotóra, míg a valóságot szellemmel telíti a remekmű. Számomra mindig ő volt a legátszellemültebb alkotó.

Nem véletlenül nevezték a Balaton legnagyobb festőjének, mivel művészete és élete egyggyé vált a tóval és a környező táj csillámló fényeivel. Egrynél a fény a világ realitását szinte lábujjhegyre emelte. A szivárvány és a pára súlytalan, csak megfoghatatlan lebegése van. Egyéni stílusához egyedi eljárást talált, amely addig ismeretlen volt. A szinte vízfestékszerűen oldott olajfesték lazúrrétegeit matt fényű pasztellkréták felülethatásaival keverte. Ez kölcsönözte képeinek szinte anyagtalan érzetét.

Egry lénye hallgatólag, a csendet figyelő ember impresszióját sugározta. Nézzük mi is szótlán figyelemmel képeit!

Szavaltó: Devecseri Gábor: Egry

A vászon egyetlen fehér folt.
Hát ez mi? Kérdenéd. De látod:
Nem fehér lap, de tó is ég is,
Ha meglátod egész világod.
Ha akad benne buktató is,
Visz és utaztat. Lám tenyér volt,
Húzd szemed össze: egy virágot
Ringat a víz, mit tóba dobtál
Rég, rég, gyerekként, terád vár ott,
És megteszi most: ne legyen
Világod, virágod, halálod
És semmi más, mi földiség volt,
De földön, tavon és hegyen
Túl, most már mindig teljes égbolt.

Zene: Bizet: Gyöngyhalászok

(közben a színpad átrendezése)

II. kép

Tanterem: néhány pad, rajztábla, festőállvány

Tanár: Az elmúlt órán Egry József festményeiből összeállított kiállításon jártunk. Akkor kértelek benneteket, hogy az interneten vagy a könyvtárban nézzetek utána, ki is volt ő? Honnan jött? Hol tanult? Hogyan alkotott?

1. tanuló: Egy verset szeretnék felolvasni, aminek ihletője Egry egyik festménye volt:

Tomor Ilona: Szivárvány

A ragyogó táj,
Foszforeszkáló opál.
Reszket a levegő
A porszemek tánca fátylán.
Felettünk a szivárvány
Csodája mennynek földnek,
Elcsendesült víznek,
Tündöklő, tűnő tüneménye.
Csak a vásznon él örökké
Egry lelke lángjával,
Tüdeje pirosával
Zsenije lázával.
Emésztő e láng, izzó indulat,
Melyet a színek tüzelnek,
S a térbe törő fehér fények,
Fényárban a tó, a házak,
Ahol merengőn ballag a mester,
Ahogy egykoron Szent Kristóf is –,
Botjára támaszkodva, tanuló
Mégfáradtan –
A szivárványhid alatt.

2. tanuló: Egry József 1883. március 15-én született a Zala megyei Újlakon. Családja generációkon keresztül a szegényparaszti réteghez tartozott. Nincstelen szüleinek egyetlen gyermeke volt, velük együtt 1890 táján került fel Budapestre.

3. tanuló: „Nagy szegénységben, nyomorban éltünk. Sokat fáztam és mindig éhes voltam, meleget ritkán ettünk, ünnepünk sose volt” – írta később.

2. tanuló: Rajzkészsége, művészet iránti érdeklődése korán megmutatkozott. A polgári iskola 2. osztályából kimaradva Fellegi Emil festő műhelyébe kerül.

3. tanuló: „Boldog voltam, hogy képek közé kerültem. Közvetlenül fénykép után készült portrék, krétarajzok, freskók közé. Gyönyörködtem a szépen kidolgozott munkákban, aranyrámákban, szép, fesztett vásznakban, rajzpapírokban. Élveztem kimondhatatlanul a festék, olaj és a lakk szagát. Boldogan hallgattam a festők társalgását, vitáit. Boldog voltam, ha megbíztak valamivel. Festéket csináltam, ecsetet mostam, vásznat fesztettem” – vallotta önéletrajzában.

4. tanuló: 1903-ban ismerkedett meg Lyka Károllyal, akinek emberségét, pártfogó támogatását művészete fejlődésében meghatározó értékűnek vallja. Az ő segítségével jut Párizsba.

5. tanuló: Párizsból szüleinek értékesítésre hazaküldött munkáiból néhány Szinyei-Merse Pál és Ferenczi Károly elé került, akik ösztöndíj ígéréssel hazahívják. A Képzőművészeti Főiskolán Ferenczi tanítványa lesz. *Menhely előtt* című képével pedig elnyeri az ezerkoronás ösztöndíjat.

6. tanuló: 1909-ben az újonnan megnyílt Művészházban rendezte meg első önálló kiállítását. 33 munkával mutatkozott be. Később ugyanitt mutatták be Belgiumban készült munkáit is.

2. tanuló: 1915-ben behívták katonának. Súlyosan megbetegedett, a badacsonyi kórházba került, ahol hónapokat töltött el. Itt ismerkedett meg először a Balaton világával, s feleségével Pauler Juliskával.

Lányok: Balatoni népdalcsozor

4. tanuló: Az egészségileg élete végéig megrokkant Egryt 1918 elején leszerelték. Felesége Keszthelyi házába költöztek. Ettől kezdve tartósan sohasem szakadt el a Balaton partjától. Éveken át tartott új kifejezési formájának keresése.

3. tanuló: A növekvő anyagi gondok s a Németországban tervezett bemutatkozó kiállítás rájuk háruló költségei miatt Egyrek eladták készthelyi házukat, s végleg Badacsonyra költöztek.

Tanár: Ismerkedjünk meg néhány itt készült művével! (Egry József.pps)

1. tanuló: Keresztury Dezső: Jelentés a badacsonyi Egry-házról

A roskadt hó alatt sár. A fák
Csupasz ágbugukat fonják a kihűlt
Égbe. Betonlábazatú modern
Kerítés mered a ház körül,
Mely meztelen hallgat, alapjait
Mállasztja már a talajvíz.

A konyha, ebédlő pincészagú
Homályban. A műterem elhagyott
Munkásszállás, a terasz
Korlátja ledől: „Kilépni tilos!”,
Mennyezetén moha csíkjai.

3. tanuló: Az 1930-as évek elején megszorodtak a művész munkásságával foglalkozó tanulmányok. Lyka Károly a Balaton festőjeként méltatja. Tisztelői, barátai lettek alkotásainak gyűjtői is. Erre az időszakra tehető a máig legjelentősebb Egry-műveket tartalmazó magángyűjtemények kialakulása.

2. tanuló: A II. világháború utolsó éveit badacsonyi házukban élték át, minthogy pesti otthonukat, benne Egry csaknem harminc művét bombatalálat érte. Az idős korára ismételten nehéz anyagi helyzetbe került művész ugyan megkapta a felszabadult ország megbecsülésének jeleként az Állami Nagy Aranyérmét 1945-ben, a Szabadság Érdemérmét 1947-ben, a Kossuth-díjat pedig 1948-ban. Ez azonban magányát nem oldotta.

1. tanuló: Pákolitz István: Egry

Drapp-szürke pulóveres
Repedezett-földarcú paraszt
Szikár csontos halász
Égőszemű

Fénylelkű

Színeskrétával
És ecsettel játszó-álmodó
Gyermekek
Különös világú ragyogás
Színcsodák, párák
Fényzuhatagok hírhozója
Derű

Szépség

Emberség és tisztaság
Igézője
Sokkal szebb vele a világ

5. tanuló: Megfáradtan, magára hagyottan, életének 68. esztendejében, 1951. június 19-én fejezte be alkotó életét. Sírját a badacsonytomaji temetőben Borsos Miklós domborműve, a Vízrenéző díszíti.

4. tanuló: Fodor András: A vízrenéző (részlet)

Selymes, gyöngyház-színű tó
Tapad a partok sarlójába,
Inog, remeg a víz színén
A tükröződő hegyek árnya.
Az égig ér a tisztaság,
S az ég a csendnek boltozatja:
Az illat könnyű páráként
Lebeg a szürkülő magasba.

És ő csak ül, a vízre néz,
A tó ringatja ráncos arcát,
De átható tekintetét
A víz redői sem takarják:
És zöld tükrében látja ő
A háttal elfödött világot.
S hallja a föld nesztét, amint
A nádasok közt átszivárog.

...

Elment, s a nyári tó színén
Gazdátlan ingnak most a fények,
De az az éles, szürke szem
Még vízre néz, még napba réved,
S előtte újra tündököl
A teljes égbolt tisztasága,
S kitárul földön és vízen
Az ember elveszett világa.

Zene: Albinoni: Adagio

FELHASZNÁLT IRODALOM

Egry József emléke líráinkban, Budapest, 1999.

Egry József Emlékmúzeum, Badacsony, Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága

Egry breviárium, Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága

Bakony – balatoni kalendárium 2003, Veszprém, 2002

Bakony – balatoni kalendárium 1995, Veszprém, 1994

ARANY LAJOS

sajtóreferens, a Fónix főszerkesztője

Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola

Debrecen

TUZA TIBOR

romológus és romapedagógus

Debrecen

Egy költő portréjának vázlata egy versének elemzésével hitelesítve Rostás-Farkas György: Zajló jégtáblák

Tuza Tibor: Rostás-Farkas György bemutatása

„Nem fogom soha elfelejteni, hogy honnan jöttem, nem fogom soha fölgyújtani magam mögött az utat, nem fogok soha elszakadni a gyökereimtől” – vallja a mesterségét és hivatását tekintve újságíró és költő *Rostás-Farkas György*.